

Pārbaudes darbs vēsturē 10. klasei par tēmu- Agrie viduslaiki Latvijas teritorijā

1. uzdevums. Paskaidrojiet jēdzienus! (Par katru pareizi skaidrotu jēdzienu – 2 p., kopā- 14 p.)

1. Vikingi - *vikingi bija skandināvu un citu Baltijas jūras zemju pirāti viduslaiku periodā*
2. Sāgas - *sacerēti mutvārdu varoņeposi*
3. Hronika - *ir koncentrēts vēstures dokuments, kurā ik gadu hronoloģiskā secībā tiek reģistrēti vēstures notikumi*
4. Slāvi - *slāvi ir etnolingvistiska, indoeiropiešiem piederoša tautu grupa*
5. Kirilica - *ir alfabēts, kurā pieraksta sešas slāvu valodas baltkrievu, bulgāru, krievu, maķedoniešu, serbu un ukraiņu*
6. Kurši - *ir viena no senajām baltu tautām, kas vēlāk izveidoja latviešu nāciju.*
7. Trīslauku sistēma - *arāmzemi sadalīja vasarāju, ziemāju laukos un papuvē. Šī sistēma ļāva palielināt ik gadu apstrādājamo zemes platību*

2. uzdevums

Pie notikumiem, kurus vēsturnieki uzskata par viduslaiku sākumu Latvijas teritorijā pie rakstiet burtu «S», pie tiem, kuri tiek uzskatīti par viduslaiku beigām – burtu «B»! (Par katru pareizu atbildi- 1 p., kopā- 4 p.)

Livonijas ordeņa un bīskapu valstu bojāeja. **B**

Vikingu laikmets Baltijas jūras reģionā. **S**

Reformācijas sākums Livonijā. **B**

Krusta kari Baltijas jūras reģionā. **S**

3. uzdevums

Ielieciet «+» pie pareizajiem un «-» pie nepareizajiem apgalvojumiem par Baltijas tautām 9. – 13. gadsimta sākumā! (Par katru pareizu atbildi – 1 p., kopā- 6 p.)

1. Kuršu zemes valstisko institūtu attīstības ziņā ievērojami apsteidza citas baltu tautas. +
2. Kurši kopā ar latgaļiem organizēja uzbrukumus Skandināvijas piekrastei. -
3. Ir ziņas, ka pirmo zināmo baznīcu Kursā cēluši dāņi. +
4. Baltijas iedzīvotāji lietoja podnieka ripu, platsmens cirvjus un garsmens izkaptis. +
5. Baltijas iedzīvotāji vēl nebija pazīstama trīslauku sistēmu lauksaimniecība. -
6. Latgaļu zemēs no Krievzemes izplatījās kristīgā ticība. +

4. uzdevums

Izlasiet avotus A, B un veiciet uzdevumus!

A

Indriķa hronika par vācu krustnešu uzbrukumu latgaļu Jersikas pilij 1209.gadā

Todien viss (vācu) karaspēks palika pilsētā un savāca daudz kara laupījumu, sagrābdams visos pilsētas nostūros drēbes, sudrabu, purpuru, un daudz lopu, bet baznīcās – zvanus, svētbildes un citus piederumus, naudu un daudz mantu [...]. Otrā dienā, kad viss bija izlaupīts, viņi sagatavojās atceļam un pielika pilsētai uguni. Un, kad valdnieks (Visvaldis) no Daugavas otra krasta ieraudzīja ugunsgrēku, viņš smagi nopūtās un sāka vaimanāt un kliegt, un teica: «Ai, Jersika, mīļotā pilsēta! Ai, manu tēvu mantojums! Ai, negaidītā manas tautas bojāeja! Vai man! ka piedzimu, lai skatītu savu pilsētu liesmās, lai skatītu savas tautas izdeģināšanu!» [...]

B

Atskaņu hronika stāsta par zemgaļu padošanos ordenim 1250. gadā

Tad, apspriedušies kopīgi,

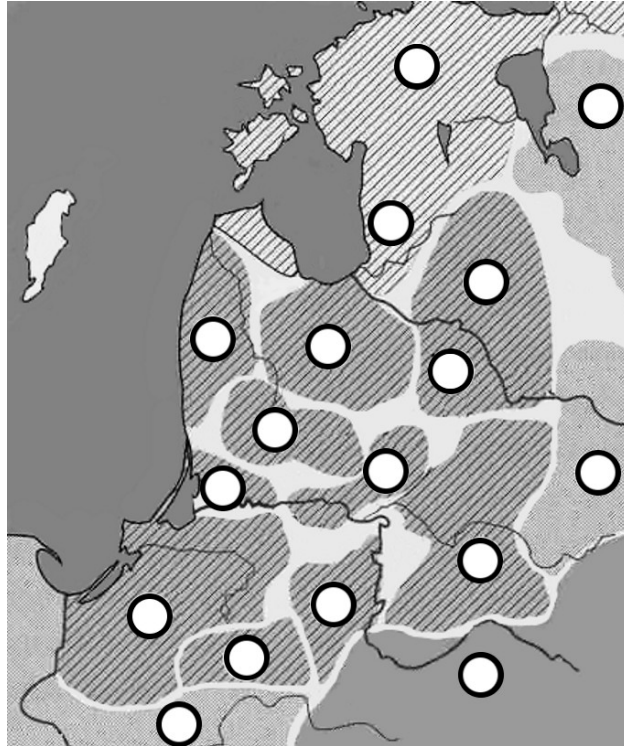
zemgaļi nu mudīgi,
pie mestra sūtņus sūtīja
un šādu mieru solīja:
tie brāļiem mes lus maksāšot
ar viņiem mierā dzīvošot.

4.1. Ar taisnu līniju pasvītrojiet vai iekrāsojiet vai izrakstiet avotos A un B tās vietas, kas liek domāt par attīstītu valdnieka varas pakāpi! Atrodiet vismaz 3 atbildes! (Par katru atbildi- 1 p., kopā- 3 p.)

4.2. Ar punktotu līniju pasvītrojiet vai iekrāsojiet vai izrakstiet avotos A un B tās vietas, kas ļauj apšaubīt attīstītas valdnieka varas eksistenci Baltijas zemēs! Atrodiet vismaz 3 atbildes! (Par katru atbildi- 1 p., kopā- 3 p.)

5. uzdevums

Izpētiet karti «Austrumbaltijas tautas 12. gadsimtā» un veiciet uzdevumu!

1. Kurši
2. Igaunī
3. Zemgaļi
4. Kriviči
5. Latgaļi
6. Žemaiši

7. Skalvjī
8. Līvi
9. Augstaiši
10. Prūši
11. Dregoviči
12. Slovēņi

13. Lietuvji
14. Galindi
15. Sēļi
16. Jātvingi
17. Mazovi

5.1. Ierakstiet kartē minēto tautu kārtas numurus! (Par katru pareizi atrastu atbildi – 0,5 p., kopā- 8,5 p.)

5.2. Kvadrātiņos pie tautu nosaukumiem ierakstiet burtu «B» pie baltu tautām; burtu «F» pie somugru tautām un «S» pie slāvu tautām! (Par katru pareizu atbildi- 0,5 p., kopā- 8,5 p.)